

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD:

Med de rigtige materialer, det rigtige værktøj og den rette viden skaber du nemt et solidt og helt tæt loft.

TIDSFORBRUG:

1 uge

PRIS:

Cirka 3500 kroner for 26 m²

Kravene til et moderne gipsloft er virkelig skrappe, men du lever nemt og uden problemer op til dem, når du følger de gode og enkle råd på siderne her.

Det perfekte gipsloft

Gør det selv
– og spar over **20.000,-**

Den nemmeste og sikreste måde at skabe et flot, glat loft i sit hjem på er uden sammenligning at bygge det op af gipsplader.

Kravene til sådan et loft er ellers øget voldsomt de senere år, når det vender op mod isoleringen. I dag skal du opbygge en tæt, en virkelig tæt dampspærre.

Den skal sikre, at din varme luft ikke uden videre blæser ud til gråspurvne, mens du selv sidder i træk og kulde, og den skal sørge for, at fugten fra dine stuer ikke sætter sig i de skjulte dele af dit hus og får mug og råd til at slå sig ned som ubudne gæster.

Langt bedre udstyr end tidligere

Men du kan trygt kaste dig ud i det krævende arbejde, for dagens materialer og værktøj er blevet så meget bedre, at du sagtens kan bygge dit gipsloft efter alle kunstens regler – bedre og langt mere tæt, end de bedste håndværkere kunne præstere det for få år siden med datidens materialer.

For det første bruger vi i dag kraftige, seje plastduge, der ikke nær så let går i stykker som de gamle dampspærretyper af pap og metalfolie.

For det andet har du en hel stribe nye og forbedrede produkter, der hjælper med at gøre dampspærren tæt alle de kritiske steder – tætningskraver, klæbemasse, specialtape og meget mere.

Og for det tredje og nok så afgørende: Du kan få værktøj, der gør arbejdet langt nemmere og derfor også hjælper til at gøre resultatet bedre.

Især når du ved, hvordan arbejdet gøres bedst – og der har du så artiklen her som den sidste og afgørende hjælp.

Det rette udstyr til opgaven

Det betaler sig på alle måder at investere i de rette materialer og det rigtige værktøj til loftet. De letter arbejdet enormt, og uden dem risikerer du at skabe grobund for mug og råd.

Materialerne til en tæt dampspærre: 0,2 mm PE-plastfolie, specialtape, kraver til gennemføringer, dampspærreklæber og tætte loftsdåser.

Værktøj nr. 1: Gipshejsen er en enorm hjælp til en minimal leje, og den hjælper dig til at skabe et solidt loft uden at rive dampspærren itu.

Værktøj nr. 2: Gipsskruemaskinen med bånd letter arbejdet og øger tempoet markant. Bruger du løse skruer, så køb et dybdestop til gips.

Værktøj nr. 3: Magneterne til at sætte i loftsdåser, så du kan finde dem bag gipspladen, hjælper dig til at arbejde hurtigt uden at skade dampspærren.

Derfor er dampspærren så vigtig

■ **Varm luft opsuger fugt, der igen udskilles som dug, når luften afkøles.**

■ **Sker afkølingen i en bygningsdel, hvor duggen ikke hurtigt ventileres væk, kan det give fugtskader.**

■ **Jo tykkere isolering, jo større er temperaturforskellen og afstanden ud til et ventileret rum – og jo større bliver risikoen for fugtskader.**

■ **Dampspærren er ikke et lovkrav, men tjek dine forsikringskrav.**

Mange huse bærer præg af, at man før i tiden ikke tog dampspærren seriøst.

I dag har man erkendt, at en helt tæt dampspærre er vigtig for at hindre, at husets varme luft blæser ud, og for at sikre konstruktionen mod fugtskader.

Men med nutidens isoleringstykkelser gør en forkert opsat dampspærre mere skade end gavn. Er der små åbninger i en ellers tæt flade, koncentrerer strømmen af fugtholdig luft, og så øges risikoen for kondens. Forbedrer du isoleringen, må du derfor ofte forny dampspærren.

DET HAR VI BRUGT

Materialer

Til et rum på 3,5 x 6,8 m:

- 0,2 mm dampspærre
- 4 tuber folieklæber
- 4 kraver til loftsdåser
- Spunskruer til forskalling, 5 x 80 mm
- 19 gipsplader, 120 x 240 cm
- Gipsskruer på bånd, 35 og 41 mm til træ, 25 mm til stål

Specialværktøj

- Gipshejs (lejes)
- Gipsskruemaskine (lejes/købes)
- Evt. magneter til at finde loftsdåser bag gipspladen (lejes/købes)
- Hæftepistol til dampspærre

Underlaget

Da vi besluttede os for at lægge gips på loftet, valgte vi også at pille den gamle beklædning ned, så vi kunne komme ind og erstatte den gamle dampspærre med en ny og helt tæt konstruktion.

Efter at den gamle dampspærre er fjernet, er vi ved forskallingsbrædderne. Dem skruer vi godt fast i bjælkerne; de er helt i plan, og da de sidder for hver 40 cm, passer det med, at pladerne er 120 cm brede. Sætter du ny forskalling op, er det en god idé at sætte brædder for hver 30 cm, det vil lette arbejdet meget.

Elektrikeren kommer til nu, mens han uden videre kan sætte nye loftsudtag op og trække ledninger til dem.

1 Den gamle forskalling tjekkes med et langt vaterpas. Det skal sidde plant og tæt på vandret, for er underlaget ikke i orden, kan resultatet ikke blive godt. Mindre skævheder kan du rette op, men store fejl må løses med et helt nyt skelet i træ eller stål.

2 Vi skruer forskallingen efter med 5 x 80 mm spunskruer, da det er sømmet op og godt kan sidde lidt løst. Vi vil hænge to lag gips op i brædderne, og det vejer godt til. Små skævheder kan du rette op med afstandsklodser mellem bræt og bjælke.

Dampspærren

Den gamle dampspærre havde alle de klassiske fejl: Den var krøllet, så banerne ikke var samlet tæt, den gabte ud mod alle vægge, og den var pivende utæt ved lampeudtaget. Med øget isolering er det vigtigt ikke at gentage de fejl.

Til det har vi skaffet de mange nye materialer, der gør det meget lettere at lukke tæt til væg og loftsåser.

Men nok så vigtigt er det at bruge en god teknik, når de lange, 2 meter brede baner af PE-folie sættes op. Princippet er først at hæfte en bane op i dens ene kant i hele længden. Når den hænger som et gardin, er det let at glatte den ud mod loftet, så den ligger glat og pænt.

190
**Kanten strammes
glat ud, mens den
gøres fast.**

1 Den første bane dampspærre hæftes op som et gardin i hele rummets længde. Den 2 meter brede bane er skåret, så der er 15 cm ekstra i begge ender. Den hæftes med klammer for hver 30 cm på et forskallingsbræt 190 cm fra væggen.

2 En tyk stribe folieklæber trykkes ud på væggen næsten helt oppe under forskallingen langs de kanter, som den første bane hænger klar til at blive ført ud til. Resten af rummet venter vi med, så limen ikke tørrer.

TIPS

Hvor du ikke kan få passende kraver ved en tilslutning, kan du tape delene sammen, men her er det bedst at bruge en armeret udgave af dampspærretape.

MATERIALER

Brug kun de rigtige materialer. Din dampspærre skal være tæt, lige så længe dit hus står, og når du kan købe denne 2 mm tykke specialfolie med en garanteret levetid på 50, 30 og 20 år, hvor mange timer tror du så, at en sølle afdækningsplast til malerarbejde vil holde tæt?

6 Alle klammerne dækkes tæt af med dampspærretape. De lange rækker af tætsiddende klammer langs kanten i midten kan lukkes med en stribe tape, resten klipper du små stykker tape til.

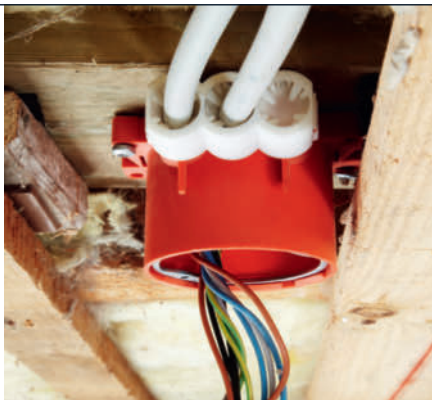

Så snart du fjerner papiret, sidder kraven.

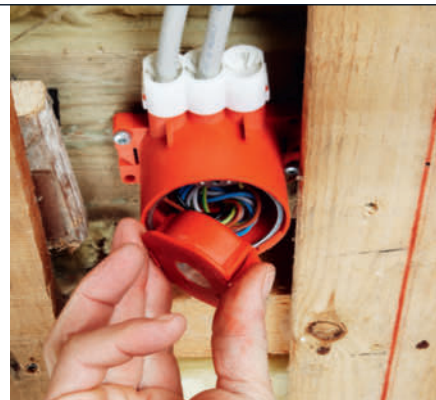
7 Så føres lampeudtagene ud gennem folien. Skær først et kryds i plastfolien, så den kan presses op rundt om dâsen, og pres derefter en udtagskrave ind over dâsen. Når den er helt på plads, trækkes dækpapiret af, så den klæber fast på folien.

3 Med kridtsnor slår du en streg på forskallingen midt ned gennem rummet, hvor du har målt ud, at den første række plader skal sidde. Væggene er aldrig helt lige og i vinkel, og det er meget lettere at arbejde ud fra midten og skære til i siden.

4 Elektrikeren trækker kabler og sætter loftsdåserne op. Dåserne skal sidde lige netop så dybt, at de stikker igennem det første lag gips.

5 Ledningerne rulles op i dåsen, og en magnet placeres i den. Det gør det muligt at finde stedet helt præcist, når andet lag gips er sat op, og så bore hul ind til dåsen. Bemærk den røde kridtstreg, hvor de første plader skal sidde.

3 Nu gøres resten af banen fast på forskallingen. Det er vigtigt at få den til at ligge glat. Begynd midt på den kant, der er hængt op, og skub med en hånd folien stadig længere ud mod væggen, mens du hæfter den undervejs. Stop 5 cm fra væggen.

4 Når hele banen er på plads, trykkes kanten ind i klæberen. Pres den helt op i hjørnet hele vejen rundt. Det er meget vigtigt, at du har plasten helt oppe i hjørnet, da den ellers går itu, når du sætter gipsen op.

5 Den næste foliebane sættes op efter samme princip: først op i den ene kant, derfra ud til væggen. Banen skal gå mindst 15 cm ind over den første, og dens kant ligge på et bræt, så der er modhold, når du taper hele samlingen med specialtape.

Når kanten i midten er hæftet, skubbes dampspærren op mod loftet. Først i en stribe tværs over til væggen, så de to hjørner hænger ned i hver sin trekant, som du derefter tager en ad gangen.

Det første lag gips

Med et par hjælpere kan du sætte selv de 120 cm brede gipsplader op uden en hejs – men ellers er den ikke til at undvære. Den bærer ubesværet pladerne og skydes nemt op, så pladerne ligger helt rigtigt.

Start inde på loftet med den første plade. Vi sætter to klodser af krydsfiner op til kridtstregen, hvor den første plades hjørner skal være, og retter så pladen ind efter dem – det gør det langt lettere at sætte de næste plader i rækken præcist.

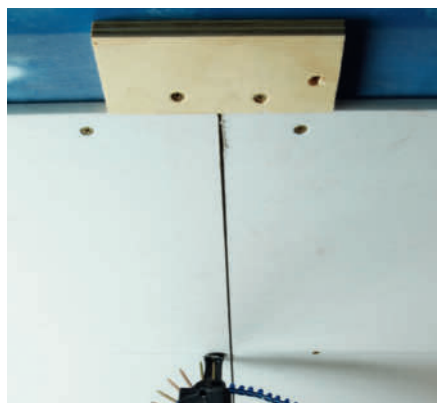
Undgå at starte med en plade, hvor der skal være hul til en loftsåse, den er det meget lettere at måle op til senere.

1 Første plade sættes op inde på loftet. Vi har allerede sat de to klodser ved kridtstregen, den første 235 cm fra den ene endevæg, den anden 240 cm længere inde, så vi også kan styre pladen på plads i længderetningen med en hel plade.

2 Pladen skrues fast i forskallingen med 35 mm gipsskruer til træ. Med en båndskruemaskine kan du som regel nå loftet uden stige, så det går hurtigere.
TIPS: Mens pladen er nede, trækker du en streg til skruerne på langs 40 og 80 cm inde.

3 Næste plade løftes op og gøres fast i forlængelse af den første. Den stødes ind mod pladen og klodsen; så er du sikker på, at dine plader kommer til at flugte.
TIPS: Læg pladen lidt forskudt, så den ene ende tipper op og lettere stødes på plads.

4 Den næste række plader sættes op, så endesamlingerne sidder forskudt i forhold til den første rækkes. Ofte kan du blot starte med det stykke, der blev tilbage, da du skar den sidste plade i den foregående række til i længden.

Det 80 mm store hul skåner kraven.

5 Hullerne til loftsåserne skæres i første lag plader, før de sættes op. Mål til centrum af dåsen fra de tilstødende plader, og bor hullet i gipsen med et 80 mm kopbor. Hullet er lidt større end dåsen, så pladen ikke ødelægges kraven.

Skær gipsen til

Ved alle lige snit i gipsplader skærer du kun i papiret: Skær først gennem papiret på forsiden, knæk så pladen over en kant, og skær straks gennem papiret på bagsiden. Ret kanten af.

6 Pladerne ud imod væggene skæres du lidt for små i første lag. Fra det nøjagtige mål trækker du 3-4 mm, så du er sikker på, at du ikke beskadiger den omhyggeligt opsatte dampspærre, når du sætter pladerne op.

7 Når du er færdig med første lag, skærer du dampspærren til med et nyt skarpt blad på kniven. Snittet lægges i plan med det første lag gips. Nu er din nye dampspærre tæt og beskyttet, men du skal passe på ikke at prikke hul med skruerne.

Det andet lag gips

Pladerne i det andet lag gips forskydes på den lange og den korte led, så vi ikke får samlinger over hinanden – det vil gøre loftet svagere og øge risikoen for revner.

På den lange led flytter vi derfor den første plade til næste forskallingsbræt. Igen slår vi en kridtstreg, som den første række hele plader sættes op efter. Også her skrues vi vores klodser af krydsfiner op ved hjørnerne.

Pladerne ud imod væggen bør skæres 2 mm for små. Så er der mindre risiko for at knække kanten, når pladen sættes op, og du bør alligevel altid lukke tæt med en akrylfuge ud mod væggen.

Er du alene, kan en klods holde en ende af pladen.

3 De yderste plader løftes først op ved væggen, da den skårne kant er lidt sårbar, og små ujævnheder ved væggen nemt kan skade pladen, når den trykkes op.

TIPS: Hvor gipshejsen ikke kommer ind, kan du skrue en klods op, som pladen hviler på.

Placeringen af første række vises med en ny kridtstreg.

1 Den første plade i andet lag sættes igen op ude i rummet efter kridtstreg og hjælpeklodser. Andet lag forskydes til det næste forskallingsbræt – som du ser på billedet, ligger den blyantstreg, vi sætter skrue i, over samlingen i første lag.

Båndstålet klippes ud af en lang rulle.

Ved båndstålet skrues med 25 mm gipsskruer til stål for hver 25 cm.

2 Endesamlingerne forstærkes med båndstål, fordi brædderne i vores forskalling sidder for hver 40 cm – det giver for stor afstand mellem skrueene i den korte kant. Båndstålet klippes af i rette længde og skydes halvt ind over den nye plade.

4 Så finder vi de skjulte loftsdåser med magnetværktøjet. Når du fører søgedelen ind i det område, hvor loftsdåsen gemmer sig bag den nye plade, fanger de to dele pludselig hinanden. Løft søgedelen lidt, så den retter helt til, og mærk centrum af.

5 Hullet op til dåsen bores med et 67 mm kopbor. Brug briller, eller hold lidt afstand til boret, det støver godt. Da du kun skal igennem andet lag gips, skal du ikke trykke særlig hårdt, ellers risikerer du, at boret ryger op i dine ledninger.

Loftet er damptæt og solidt bygget med to lag gips. Nu skal alle samlinger forstærkes og spartles, og alle skrues skjules, inden loftet kan forstærkes med filt og males.

Kun for abonnenter!

Som abonnent på *Gør Det Selv* får du gratis adgang til www.goerdetselv.dk. Søg på "glatte lofter", og læs alt om, hvordan du gør loftet færdigt.

